

Обрадовала нас је најава да ће контроверзни филм Анџелине Џоли о рату у БиХ, „У земљи крви и меда“, 23. фебруара доживети премијеру у Београду. После предвидљиво успешне претпремијере у Сарајеву, и подједнако предвидљивог биоскопског дебакла у Сједињеним Државама, нема разлога зашто овај филм не би био приказан у Београду, а затим у Бања Луци. Тема и мета филма су – Срби. То је основни и довољно убедљив разлог зашто би Срби требало да га виде.

Сваком трезвеном посматрачу јасно је да је теорија о финансирању филма из Саудијске Арабије још једна произвољна српска аналитичка фантазија, а подразумева се да су претпоставке о суделовању, на разрађивању сценарија за овај филм, генерала Весли Кларка и Ричарда Холбрука (пре него што га је стрефио фатални инфаркт, ваљда) класична српска бесмислица. Али такође је и врло мало вероватно да је идеја потекла из ограниченог мозга Анџелине Џоли. Толико би се за сада могло са сигурношћу рећи.

Најпоузданија хипотеза јесте та да је филм настао у истој радионици дезинформација која је током деведесетих година на глобалном нивоу обликовала накарадну слику о Србима. Данас, користећи Џоли као фасаду, са мешовитим успехом тај атеље настоји да већ створену представу освежи и утврди. За Србе, било би добро ако би при тумачењу ове афере одбацили емотивне закључке. Саудијска Арабија по природи свога устројства није њихов пријатељ, то је извесно, али продукција филмова није главни посао краља Абдулаха, или како год се тренутни деведесетогодишњи владар те оријенталне деспотије звао. Генерал Кларк и покојни Холбрук били су изузетно ненаклоњени Србима (и Срби свакако имају морално право да им та неблагонаклона осећања двоструко узврате), али ни они се никада нису бавили кинематографијом. Кларк се бавио безбедним уништавањем суверених држава са кукавичких, стратосферских висина, док је Холбрук њихова руководства гангстерски уцењивао и застрашивао да подлегну захтевима његових господара.

На страну очигледно одсуство надахнућа и сваког трага од суптилности, али филм Анџелине Џоли настао је не у њеној него у глави професионалаца, и са суштински истом

наменом као разне сличне продукције незаборавних деведесетих година.

Са емотивног становишта, разумљиво је да за Србе тај филм представља неприхватљив наставак клеветничке кампање која се безобзирно већ две деценије против њих води. Управо зато, са рационалног становишта, од огромног је значаја да они овај покушај ревитализације клевете – па ма колико не само увредљив него и у целини бесплодан он био – виде. Филм Анџелине Џоли, баш сада и у овом тренутку, на њих би заиста требало да делује, али не на начин као што је то замишљено, депримирајуће, већ корисно и поучно.

Да ствари поставимо у одговарајући контекст. Предстојеће гласање у Србији неће бити избори у класичном смислу, него прекретница. Пред грађанима и њиховом државом неће бити локални кандидати и већ познате странке, већ два правца који су међусобно искључујући и воде опречним опредељењима. Два геополитички различита система вредности у свој табор призивају Србију. Када буду изашли на изборе, Срби неће гласати за уобичајене политичке странке него за један од та два супротстављена морална концепта. На следећим изборима, на гласачком листу стварни кандидати неће били убележени и они се не налазе у Србији.

То је разлог зашто кинематографски шунд лансиран под фирмом празноглаве Анџелине Џоли у Србију долази баш у прави час. Ако га српска публика схвати на правилан начин, у складу за законом нежељених последица, његови аутори ће у Србији доживети бумеранг. Јер, пре него што буде донео одлуку о томе коме ће поклонити свој глас, сваки српски бирач који види овај филм сазнаће како његов лик још увек приказују у једном од та два царства које од њега тражи да му се приволи. Пре него што буде гласао, сваки бирач имаће грађанску дужност да одговори на неколико питања. Желим ли себи и својој деци чланство у клеветничком и злочиначком табору који ни после две деценије не одустаје да мене и моју породицу тако цинично ружи? Имају ли моја држава и мој народ додирних тачака са таквим нитковима? Да ли ћу ја, својим гласом, наставити мандат њиховој агентури, да над мојом разваљеном земљом продужи да хара?

Филм Анџелине Џоли није једини који би се српској гледалачкој публици у овом тренутку могао корисно препоручити. Већ неколико месеци води се интензивна јавна расправа о једном другом, квалитетном филмском остварењу, које – за разлику од уметничког фијаска Анџелине Џоли – српској публици има много истина да каже али јој још увек није дозвољено да га гледа. То је спектакуларан и отрежњујући документарцац норвешког редитеља Оле Флијума, „Сребреница: издани град“. Тај документарцац ставља тачку на пропагандну конструкцију о Сребреници и на оптужбе за геноцид против српске стране

Пише: Стефан Каргановић
петак, 17 фебруар 2012 12:18

у босанскохерцеговачком рату. Подједнако као „У земљи крви и меда“, али на обратан начин, „Сребреница: издани град“ је едукативан филм. При том, разлика има и оне јесу битне. „У земљи крви и меда“ не садржи информације, већ само шокантне измишљотине. Али српском гледаоцу баш то и јесте корисно јер му отвара очи да препозна своје душмане. За разлику од тога, документарца норвешког редитеља Оле Флијума информацијама је крцат. Он је користан зато што покреће лавину критичких и значајних питања о једној од најгнуснијих пропагандних превара на крају двадесетог столећа.

Зашто је српским гледаоцима ускраћено право да на својим телевизијским екранима гледају другу страну дебате о Сребреници, и шире посматрано о рату у БиХ, у елоквентном и чињеничном излагању једног угледног страног редитеља? Ко њих лишава могућности да на својој телевизији посматрају систематску демонтажу безочних тврдњи једног политичког клоуна, да је Република Српска „геноцидна творевина“?

Радио Телевизија Србије, ето ко. Установа која је од норвешког продуцента откупила искључиво право да тај документарца у Србији прикаже, али која га и даље држи под кључем јер нема намеру да то учини, а истовремено одлучна је да онемогући све друге који би то могли и хтели. Руководство РТС је системски део и продужена рука политичке групације која управља Србијом и жарко жели да ви гледате смеће Анџелине Џоли. Али то не из разлога које смо ми навели, него у злурадом очекивању да ће вас тај непријатан доживљај морално и психолошки дотући.

У њиховој пропалој и деморалисаној Србији, тој, по речима њиховог шефа, „одговорној европској демократији“, латинско начело *videatur et altera pars* једноставно се – не примењује.